

VYUŽITIE DOBROVOLNÝCH HASIČSKÝCH ZBOROV OBCÍ PRI ZÁSAHOVEJ ČINNOSTI

Milan Dermek *)

ABSTRAKT

Príspevok sa venuje zásahovej činnosti dobrovoľných hasičských zborov obcí a ich súčinnosti z profesionálnymi hasičmi. Autor sa bližšie venuje celoplošnému rozmiestneniu síl a prostriedkov hasičských jednotiek a ich vybaveniu. Poukazuje na význam dobrovoľných hasičských zborov a na aké zásahy sú predurčené.

Kľúčové slová:

dobrovoľný hasičský zbor obce, zásahová činnosť, technické vybavenie hasičských jednotiek.

ABSTRACT

The article is devoted to intervention actions of the voluntary fire brigade of municipalities and their cooperation with professional firefighters. Author pays more attention to the nation-wide deployment of forces and means of fire units and their equipment. It points out to the meaning of the voluntary fire brigades and to the kind of interventions they are predetermined for.

Key words:

voluntary fire brigade,, rescue activities, technical firefighting units.

1 ZÁSAHOVÁ ČINNOSŤ HASIČSKÝCH JEDNOTIEK

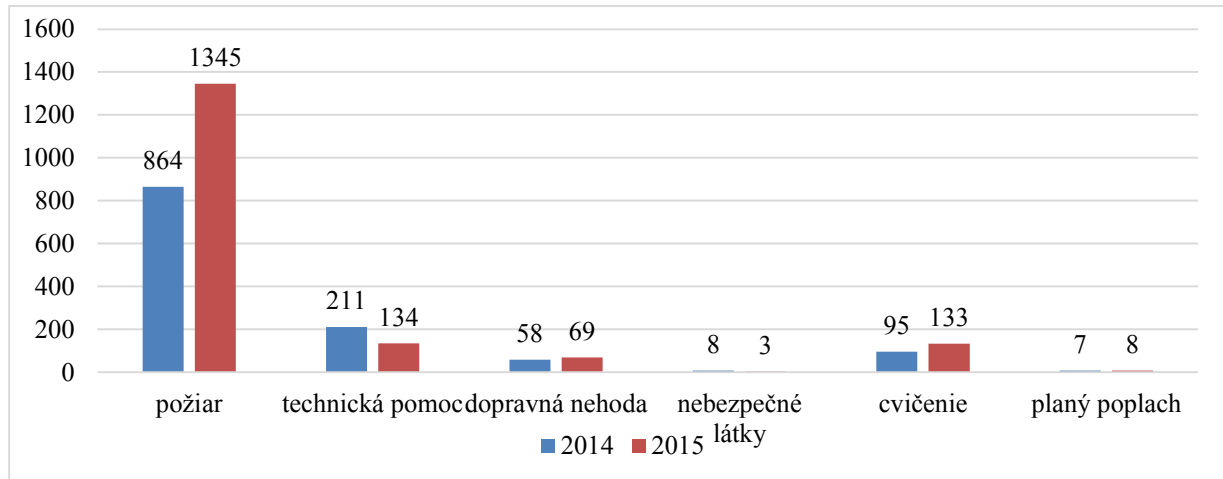
Pre úspešné zvládnutie udalosti je na miesto zásahu nutné použiť dostatočné množstvo síl a prostriedkov. Prostriedky môžeme chápať ako hasičské autá, kde súčasný stav je dostatočný. Ako problém sa však ukazujú nízke početné stavy profesionálnych hasičov (síl). Početné stavy profesionálnych hasičov sa ukazujú ako nízke v prípade dlhotrvajúcich a náročných zásahov, poprípade ak nastane viac udalostí v rovnakom čase. No je na uváženie, že takýchto zásahov je do roka len

---

*) Milan Dermek, Ing., Katedra požiarneho inžinierstva, Fakulta bezpečnostného inžinierstva, Žilinská univerzita, Ul. 1. mája 32, 01026 Žilina, Slovenská republika, 041/513 6754, milan.dermek@fbi.uniza.sk

zopár. V prípade bežnejších výjazdov, ktoré trvajú do troch hodín, sú stavy postačujúce. Ak nie je riešením z ekonomického hľadiska, navýšiť stavy na jednotlivých hasičských staniaciach, je potrebné toto riešenie hľadať inde. Napríklad kvalitnejším využitím DHZ obcí.

1.1 ZÁSAHOVÁ ČINNOSŤ DHZO

Obrázok 1 Počet výjazdov HaZZ spolu s dobrovoľnými hasičmi (P HaZZ)

Na obrázku 1 je uvedený počet spoločných zásahov dobrovoľných a profesionálnych hasičských zborov v rokoch 2014 a 2015. Medziročne sa počet spoločných výjazdov zvýšil o 34 %. Z uvedeného grafu vyplýva, že najväčšia súčinnosť je požadovaná pri požiaroch.

Dobrovoľné hasičské zbory obcí sú predurčené na zásahy, pri ktorých je potrebné nasadenie veľkého množstva síl na likvidáciu udalosti, pričom sa nepožaduje špeciálne odborné vzdelanie a prax.

Svoj význam majú dobrovoľné hasičské zbory obcí najmä v pri zásahoch ako:

- Požiare v prírodnom prostredí.
- Odstraňovanie následkov povodní.
- Pomocné práce pri dlhotrvajúcich zásahoch.
- Jednoduché technické zásahy.

Pri týchto typoch zásahov sú kladení nižšie požiadavky na zasahujúcich príslušníkoch z hľadiska ich odbornosti a vybavenie:

- Bez odborného vzdelania, postačuje 40 hodinový kurz členov hasičských jednotiek
- Minimálne alebo žiadne skúsenosti zo zásahovej činnosti.
- Menšie požiadavky na OOPP, postačujú aj monterky (1-vrstvový zásahový odev), pracovná obuv, pracovné rukavice, prilba.
- Nedostatočné vybavenie na zásahy v sťažených podmienkach (napr. dýchacie prístroje).
- Komunikačné spojenie.

Zodpovednosť za zásah

Podľa práva prednostného velenia pri spoločnom zásahu HaZZ a DHZO je veliteľom zásahu veliteľ HaZZ. Veliteľ zásahu (HaZZ) tak preberá zodpovednosť sa za celý zásah, vrátane všetkých zasahujúcich hasičov. Pri dobrovoľných hasičoch tak preberá na seba nemajú mieru rizika za ľudí, o ktorých nevie v akom sú zdravotnom, psychickom a fyzickom stave, nevie o jeho odbornosti a praxi zo zásahovej činnosti.

Zriadovateľ DHZ obce

Obec vykonáva štátnu správu na úseku ochrany pred požiarmi v ustanovenom rozsahu podľa zákona 314/2001 Z.z. Obec je povinná zriadiť dobrovoľný hasičský zbor obce na zdolávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác, ak ďalej nie je ustanovené inak; udržiavať jeho akcieschopnosť a zabezpečovať jeho materiálno-technické vybavenie. Zabezpečovať odbornú prípravu dobrovoľného hasičského zboru obce.

2 SYSTÉM CELOPLOŠNÉHO ROZMIESTNENIA SÍL A PROSTRIEDKOV HASIČSKÝCH JEDNOTIEK

O systéme celoplošné rozmiestnenie síl a prostriedkov sa v zákone 611/2006 Z.z. o hasičských jednotkách uvádza:

- Dobrovoľné hasičské zbory obcí zaradené do kategórie na základe určenia stupňa nebezpečenstva katastrálneho územia jednotlivých obcí zaradia do celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov.
- Výsledkom celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov je:
  - a) určenie minimálneho potrebného počtu hasičských jednotiek a ich času dojazdu na miesto požiaru alebo inej nežiaducej udalosti v katastrálnom území obce v závislosti od stupňa nebezpečenstva,
  - b) zaradenie hasičských jednotiek a dobrovoľných hasičských zborov špeciál do poplachového plánu,
  - c) návrh na zriadenie hasičských staníc.

Ako je uvedené vo vyhláške, zbor by mal zaradenie do kategórií podľa stupňa nebezpečenstva územia, ktorý sa určuje na základe analýzy požiarneho nebezpečenstva územia. Reálne však zaradenie do kategórie prebieha len na základe žiadosti obce, ktorú posiela na Dobrovoľnú požiarňu ochranu SR. Obec, ako zriadovateľ DHZ obce si tak môže na základe vlastného uváženia a splnenia požiadaviek na vybavenie zboru rozhodnúť a poslať žiadosť o zaradenie do konkrétnej kategórie.

Výber z požiadaviek na sily a prostriedky podľa kategórií (vyhláška 611/2006):

- Kategória A1 – cisternová automobilová striekačka, dopravný automobil, požiarňa motorová striekačka, plávajúce čerpadlo, osvetľovacia stanica. Výjazdová jednotka 1+3 do 10 minút od nahlásenia udalosti, celkový počet 16+1 členov.

- Kategória A – cisternová automobilová striekačka, dopravný automobil, požiarna motorová striekačka. Výjazdová jednotka 1+3 do 10 minút od nahlásenia udalosti, celkový počet 16+1 členov.
- Kategória B – dopravný automobil, požiarna motorová striekačka. Výjazdová jednotka do 2 hodín od vyhlásenia pohotovosti 1+3, následný výjazd do 10 min, celkový počet 8+1 členov.
- Kategória C – požiarna motorová striekačka. Výjazdová jednotka do 2 hodín od vyhlásenia pohotovosti 1+3, následný výjazd do 10 min, celkový počet 8+1 členov.

Kategória A1

Hasičská jednotka určená pre katastrálne územie obce a v miestach, kde nemá zbor dostatočné pokrytie. Vykonáva **samostatný zásahu** pri menších požiaroch v jednoduchých stavbách, prvotný zásahu pri záchrane osoby v objekte, požiari v prírodnom prostredí. Vykonáva technicky jednoduché zásahy pri dopravných nehodách motorových vozidiel, únik ropných produktov. Vykonáva jednoduché zásahov spojených so záchranou osôb, pri kalamitách a podobne. Vykonáva **spoločný zásah** so zborom pri požiaroch vo vonkajšom a vnútram prostredí, pri úniku nebezpečných látok v doprave alebo v technologických procesoch, dopravných nehodách s hromadným postihnutím osôb, únikoch ropných látok do vodných tokov.

Kategória A

Hasičská jednotka určená pre katastrálne územie obce a v miestach, kde nemá zbor dostatočné pokrytie. Vykonáva **samostatný zásahu** pri menších požiaroch v jednoduchých stavbách, prvotný zásahu pri záchrane osoby v objekte, menších požiaroch v prírodnom prostredí. Vykonáva technicky jednoduché zásahy pri dopravných nehodách motorových vozidiel, únik ropných produktov. Vykonáva jednoduché zásahov spojených so záchranou osôb, pri kalamitách a podobne.

Kategória B

Hasičská jednotka určená na podporu zboru – diaľková doprava vody pomocou cisternovej automobilovej striekačky, tvorenie hadicového vedenia, tylové zabezpečenie hasičských jednotiek a vykonávanie jednoduchých likvidačných prác. Vykonáva samostatný zásahu pri menších požiaroch v exteriéri a prírodnom prostredí a kalamitách, povodniach a podobne.

Kategória C

Hasičská jednotka určená na podporu zboru – diaľková doprava vody, tylové zabezpečenie hasičských jednotiek a poskytovanie pomoci v oblastiach pri dlhotrvajúcich a zložitejších zásahoch. Vykonáva samostatný zásahu pri menších požiaroch v exteriéri a prírodnom prostredí a kalamitách, povodniach a podobne.

3 MODEL DHZ

Dobrovoľné hasičské zbory obcí prešli zavedeným systémom celoplošného pokrytia hasičskými jednotkami výraznou obnovou. Dlhodobým problémom väčšiny DHZ obcí bol nedostatok modernej hasičskej techniky a nedostatočné financovanie zo strany obcí. Najrozšírenejšia technika v DHZ bola:

- CAS 32 TATRA 148
- CAS K25 LIAZ 101
- CAS 25 ŠKODA 706
- DA12 AVIA A31

Obrázok. 2 Pôvodná a nová technika DHZ obcí [1]

V roku 2015 boli pridelené nové vozidlá IVECO DAILY a repasované vozidlá Tatra 148 a Tatra 815 od ministerstva vnútra SR do užívania dobrovoľným hasičským zborom obcí. Nové vozidlá Iveco Daily sú prepožičané na dobu 5 rokov od MV SR, po tejto dobe budú automaticky prepísané do majetku obce. Repasované vozidlá Tatra 148 a Tatra 815 sú ihneď po odovzdaní prepísané do majetku obce. Počty techniky odovzdanej v roku 2015 sú uvedené v tabuľke 1.

Tabuľka 1. Prehľad techniky danej do používania pre DHZO v roku 2015

Druh hasičskej techniky	Počet
CAS 32 T815	60 ks
CAS 32 T148	50 ks
CAS 15 Iveco Daily	500 ks
Protipovodňové prívesné vozíky	621 ks

Koncepcia vybavenie DHZ:

1. Malý zásahový automobil – vykonanie prvotného zásahu pri požiaroch a technických zásahoch.
2. Veľká cisternová automobilové striekačka – zabezpečenie dopravy vody na miesto udalosti, hasenie lesných požiaroch.
3. Protipovodňový vozík – odstraňovanie následkov povodní.

3.1 TECHNICKÉ VYBAVENIE

CAS 32 TATRA 815

Cisternová automobilové striekačka na podvozku Tatra 815 PR2 6x6. Vozidlo prešlo kompletnou rekonštrukciou, počas ktorej sa kompletne rozobral a opravil podvozok, čerpadlo a na vozidlo na namontovala nová nadstavba. Vozidlo je vybavené na prepravu hasičského družstva 1+3, zásoby hasiacich látok (8900 l vody, 400 l penidla) a príslušenstva na vykonanie hasebného zásahu vodou a penou. Výkon čerpadla 3200 l/min. Používa sa na dopravu vody k požiarom.

CAS 32 TATRA 148

Cisternová automobilové striekačka na podvozku Tatra 148 6x6. Vozidlo prešlo kompletnou rekonštrukciou, počas ktorej sa kompletne rozobral a opravil podvozok, čerpadlo a na vozidlo na namontovala nová nadstavba. Vozidlo je určené na prepravu hasičského družstva 1+3, zásoby hasiacich látok (6600 l vody) a príslušenstva na vykonanie hasebného zásahu vodou. Výkon čerpadla 3200 l/min. Používa sa na dopravu vody k požiarom, vhodná tiež na hasenie lesných požiarov.

Obrázok. 3 Vozidlo CAS 32 TATRA 815 a CAS 32 TATRA 148 [1]

CAS 15 IVECO DAILY

Malá cisternová automobilová striekačka slúži na vykonanie prvotného zásahu pri požiaroch. Vozidlo je určené na prepravu požiarneho družstva 1+5, zásoby hasiacich látok 750 l vody, prenosnej požiarnej striekačky s výkonom 1500 l/min a požiarneho príslušenstva.

PROTIPOVODŇOVÝ VOZÍK

Tento príves je určený na odstraňovanie mimoriadnych udalostí, najmä povodní, prípadne na rozsiahle požiare, kde potrebujeme odčerpať veľké množstvo vody, alebo potrebuje dodať veľké množstvo hasiacej látky zo zdroja vody na miesto požiaru.

Obrázok. 4 Vozidlo CAS 15 IVECO DAILY a protipovodňový vozík[1]

ZÁVER

Dobrovoľné hasičské zbory obcí majú svoj význam najmä pri zásahoch, na ktoré je potrebné nasadenie veľkého počtu síl, ako sú lesné požiare či povodne. Systémom celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov boli dobrovoľné hasičské zbory rozdelené do kategórií A1, A, B, C. Dobrovoľné hasičské zbory kategórie A1 a A sú schopné samostatnej zásahovej činnosti, do určitej miery tak sú schopné nahradiť aj profesionálne hasičské jednotky.

LITERATÚRA

- [1] DERMEK, M. 2011: *Hasičské automobily na Slovensku*. Žilina: Georg, 2011. ISBN: 948-80-89401-21-5
- [2] MONOŠI M. a kol. 2013: *Hasičská technika*. 1. vyd., Žilina: Žilinská univerzita, 2013. 402 s., ISBN 978-80-554-0705-0.
- [3] MONOŠI M., MAJLINGOVÁ A., KAPUSNIAK J., 2015: *Lesné požiare*. 1. vyd., V Žiline: Žilinská univerzita, 2015., 200 s., ISBN 978-80-554-0971-9.